

Arne Ritland

Ugeliv. 23, 4120 TAU

Norges Vassdrags- og
energidirektorat,

Postboks 5091 Majorstuen

0301 OSLO

1. mars, 2016.

Svar på mottat høringsbrev datert 02.12.2015, vedrørende Sagåna kraftverk – Måland kraft A/S – Hjelmeland kommune. (Svarfrist 15. mars 2016)

Forhistorie:

Olje- og energidirektoratet gav i 2006 Jørpeland kraft tillatelse til å overføre Brokavatnet i Hjelmeland, -som utgjør en tredjedel av vannressursene det nå søkes konsesjon på, til Jørpelandsvassdraget i Strand kommune. Jørpeland kraft kalte inn til møte med grunneierne i september 2009 i forsøk på å komme frem til en rimelig godtgjørelse. Bare to av grunneierne møtte på dette møtet (Den ene av disse to hadde i en uttalelse innen 2005 anmodet om at vannet måtte overføres til Strand). Disse to står i dag bak Måland kraft A/S. Vi andre ba om skjønn.

Ekspropriasjonsskjønnet ble berammet; saksnummer 07-185495. SKJ-STAV. Dom ble avsagt 20.05.2009, skjønnet ble nektet fremmet. Denne dommen ble anket av Jørpeland kraft A/S og kom opp i lagmannsretten 11. - 13. januar 2011. Her møtte representanter fra NVE og Olje- og Energidirektoratet. Representanten fra NVE forfektet at dennes behandling i søknaden fra Jørpeland kraft A/S var forsvarlig, selv om denne i sin utredning og tilråding bare hadde vurdert det benyttede fallet, på 13 meter nederst i Tauvassdraget, opp mot de 289 m fall Jørpeland kraft A/S ville kunne nytte ved overføring. De 425 meter fall utbyggerne kunne nytte ved selv å bruke vannet som nå er omsøkt, ble ikke engang vurdert. Dette til tross for at NVE i tidligere «ressursberegninger» hadde vurdert denne energien til 7,59 GWh, -uforståelig!

Lagmannsretten kom frem til at ekspropriasjons -skjønnet kunne fremmes, likeså landets «høyeste» rett.

På et senere tidspunkt frigav imidlertid Jørpeland kraft vannet tilbake til grunneierne da disse nok innså at innløsnings-verdien av Brokavatnet etter tall fra forberedelsene til skjønnet i tingretten var betydelig større enn hva naturhestekraftmetoden de hadde håpet på ville ha gitt.

Ved lagrettens behandling i januar 2011, forelå det konsesjonssøknad fra Pråmånå Energi SUS, basert på enstemmig avtale mellom fallrettshaverne datert 6. april 2010. -Nå, 5 år senere er det en tredje konsesjonssøknad fra «Måland kraft» som NVE finner det riktig å behandle?

Jeg mener dette er feil, -det er vel ikke Småkraft A/S, ved hjelp av sin advokatstøtte til provisoriumet Måland kraft, som skal kunne forhindre at søknaden fra Pråmånå Energi skulle behandles av NVE, slik jordskifteretten bestemte? – At flertallet ikke var tvunget til å gå inn i Pråmånå Energi er ikke ensbetydende med at disse skulle danne Måland kraft A/S ved hjelp av Småkraft A/S, og i brev til NVE, trekke søknaden fra Pråmånå Energi som alle stod bak ifølge avtalen av 06.04.2010?

Foruten denne nevnte tvilsomme saksbehandling og avgjørelse fra NVE, -helt fra 2006, og fram til 15. desember 2015, viser jeg til i brev til dem datert 16.03.2015, og 25.11.2015, hvor jeg har påpekt feil som bare delvis er korrigert i siste utkast til konsesjonssøknad:

-Det fremgår i søknaden at «kraftinntaket er planlagt i «Sagånå» på kote-500. Der heter elva ifølge «Bygdaboka for Hjelmeland» *Pråmånå*, -stedet heter Pråmaleite beliggende under Pråmafjellet. Pråmånå har sin begynnelse fra Målandsvatnet med den kjente flate steinen Pråmen. Pråmånå går over til Sagånå der denne går sammen med Kjervånå. -Beklagelig rot fra konsesjonssøker og kartverk! Navnet Sagånå kommer av bruken av vasskraft til sagbruk nederst i lia.

Tiltakshaverne i Måland kraft A/S har ingen avtale med alle i Måland fallrettslag, som hevdet! –Det var Pråmånå Energi som hadde det, bestemt i avtale av 06.04.2010, og Jordskifteretten 16.05.2012.

Pkt. 2.5: Feil grunneieropplysninger i Tabell 5:

Alle fallrettseierne er grunneierne i hoved-inntaket i Pråmånå (Sagånå) jamfør jordskiftet (dette er tidligere påpekt dere i brev datert 25.11.2015, sammen med feil eierforhold i fotnote i miljørapporten fra Ecotrat 71, side 45, Tabell 1, der gnr 135, 1,2,3 feilaktig er oppført som eiere, jamfør jordskifte sak 1100-2008-0020). – I inntaket i Kjervånå er det bare gnr 133,2 som er grunneier.

Dimensjonering kraftgate og overføringsledning:

På grunn av et ekstremt nedbørsrikt område, jamfør målinger i Ullestadselva, -nå utbygget av Clemens, må en for å utnytte de store nedbørsmengdene hele året vurdere en diameter på 800 mm på rørgaten fra hoved-inntak k+500 til kraftstasjonen, likeens må en overføringsledning til Kjervånå dersom det er aktuelt, ha minst 3x middelvannsføring for å kunne utnytte vannmengden. –Ellers må kraftverket ha en installert effekt på minimum 3,6 MV, og turbinens største sluke-evne 1100 liter pr sekund, på grunn av spesielt store nedbørsmengder hele høst- og vinterhalvåret.

Det biologiske mangfoldet er ikke vurdert i Kjervånå. Denne bekken bør helst ikke reguleres, da overføringstraseen øverst, er vanskelig topografisk for en nedgravd rørgate.

Kulturminne:

Pråmånå Energi hadde avtalt med arkeologisk- og miljøavdelingen hos fylkesmannen at kraftstasjonen måtte plasseres vest av Sagånå. Adkomst til kraftstasjonen kan da skje på eksisterende bro over Spjotånå på gnr. 133/1, to broer bør være uaktuelt.

Atkomst til inntak: -Planlagt veg til gatetrasè opp til k+500, er lite hensiktsmessig! Det er av eierne av Pråmånå A/S opparbeidet traktorveg fra samløpet av elvene, og opp til inntak på Pråmaleite som under gitte forutsetninger og oppgraderinger kan nyttes. –Denne vegen har ikke Måland kraft A/S deltatt i bygge- og vedlikeholdskostnader på.

Strøm-tilkopling til Lyse el-nett har en gammel utrangert 1000-1500kw-linje fra «kraftstasjonen» til Årdal. For å kople inn på denne må den oppgraderes til 10000kw?

Dette vil medføre at linjen forlanges flyttet, da den ligger sjenerende nær opptil gårdshus, se vedlagt brev til Lyse nett om dette.

Konklusjon:

Intensjonen i grunneieravtalen av 06.04.2010, Jordskifterettens dom 16.05.2012. Tingrettens dom 20.03.2013 og 31.05.2013, var at utbygging av vannfallet på Måland skulle skje av fallrettsinnehaverne internt! –Dette for å beholde verdiene lokalt.

Det som senere er kommet fram, er at eksterne utbyggings-firma har favorisert enkelte fallrettshavere med advokat i 3 rettsinstanser, slik at de nå har opprettet Måland Kraft A/S. Disse har tydelig på møter i falleierlaget hevdet at det er uaktuelt å inngå intern utbygging. Dette gjør at jeg vil fraråde at det gis konsesjon på søknaden fra «provisoriumet» Måland Kraft A/S, da dette bare ender opp med flere rettsaker, og ingen lokal økonomisk gevinst.

Jeg er kjent med at «uenigheter av privatrettslig karakter» nå plutselig er blitt NVE uvedkommende, noe det ikke var ved valg av den konsesjonssøknad som skulle behandles!

Det burde vært naturlig at den 5 år gamle søknaden om utbygging av vannressursene, skulle blitt behandlet, mens det enda så ut til å være marked for små vannkraftverk. Tilliten til NVE som springer ærend for eksterne, nå tyskeide entreprenører innen vannkraft, er dessverre tilnærmet lik null.

Med hilsen

Fallrettseier, grunneier og medeier i *omsøkt fall*

Pråmånå energi A/S

Arne Ritland

Vedlegg: Kopi av brev til Lyse el. Nett.

Arne Ritland

Ugeliv. 23

4120 TAU

Lyse Elnett A/S

Postboks 8124

4069 STAVANGER

Boremyr, 26.02.2016

Strømbrudd og Høyspentlinje, Måland-Årdal.

Deres brev datert 03.02.2016 er mottatt. Jeg har forståelse for problemer med stødig strømleveranse på gammelt, dårlig nett, men har ikke klaget!

Jeg har tidligere nektet for «arealutvidelse» for denne høyspentlinjen i nåværende trasè. Den legger beslag på attraktive arealer og er til sjenanse helsemessig, da den går nær bolighuset. Jeg har ved tidligere henvendelser fra dere, om øket båndlagt areal, foreslått at den gamle linjen på 1000-1500 volt legges langs riksvei 13 og har lovet gratis nødvendig trasè der. Dette blir særlig aktuelt dersom linjen skal oppgraderes til en 10000 volt som det går rykte om- for å gi muligheter for påkobling av småkraftverk i Målandsdalen; Måland Kraft i regi av Småkraft A/S som nå er ute på høring fra NVE.

Når planene til Pråmåna Energi ikke ble behandlet av NVE i løpet av 5 år, går jeg som grunneier og fallrettshaver imot at «provisoriumet» Måland Kraft blir realisert. Og en «oppdimensjonering» av kraftlinjen i nåværende trasè er uaktuell av helsemessige og estetiske årsaker, mener jeg!

Boremyr, gnr 131/1 i Hjelmeland,

Mvh.

Arne Ritland

✓ Kopi NVE